

Jozef Sumec

Nový způsob psaní malých čísel

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 48 (1919), No. 1-2, 84

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/121119>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1919

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Nový způsob psaní malých čísel.

Sdělil prof. J. Sumec na schůzi Brněnského odboru J. Č. M.
dne 27. IV. 1918.

Totéž malé číslo napsáno 1) způsobem obyčejným, 2) s neg. mocninou 10^i jako násobitelem, 3) způsobem užitým v některých částech Physikalisch-Chemische Tabellen od Landolta-Börnsteina, 4. vyd., 1912; a konečně 4) způsobem nově navrženým, t. udáním počtu *všech* (nejen desetinných) null ve tvaru exponentu na místě desetinné tečky:

- 1) 0·0052
- 2) $5\cdot2 \times 10^{-3}$
- 3) $0\cdot0_52$
- 4) 0^352 .

Poslední se čte: „Nulla třikrát (nebo: na třetí) pět dvě.“

Výhody posledního způsobu: 1) Je úspornější v písmě i mluvě než oba starší. Druhý vyžaduje vedle platných číslic *šesti* značek ($\cdot \times 10^{-n}$), třetí *čtyř* ($0\cdot0_n$), čtvrtý však jen *dvou* (0^n); druhého lze tedy užití s úsporou teprve pro milliontiny, třetího pro desetitisíciny, čtvrtého už pro setiny.

2) Tím, že se vyznačí počet *všech* null, stane se exponent 4^{ho} způsobu identickým s exponentem 2^{ho} , a tedy násobení, dělení a logaritmování stejně jednoduchým u obou: násobení a dělení sčítáním a odčítáním exponentů, logaritmování odčítáním exponentu od mantissy:

$$\log 0^352 = \cdot 7160 - 3.$$

3) Snadno se pamatuje jak způsob psaní, tak význam napsaného, neboť jest jen *místo desetinné tečky počet null*. A počet null *před* číslem má reciproký význam stejného počtu null *za* číslem: 3 nully vpředu dají tisíciny, 3 nully vzadu tisíce.

Slovem: Navržený zde způsob zdá se tak prostý a samozřejmý, že by se mohl zavést (při čtení: nulla *n-krát* a t. d.) snad i na obecné školy. Již po krátkém užívání navykne mu *tak*, že skoro litujeme, že nelze na př. dva milliony napsati stejně krátce (ne 20^6), jako dvě milliontiny (0^62).